

Candea College, Duiven

Brede scholengemeenschap voor vmbo, havo, vwo

Leerlingen langdurig volgen

“Gegevens van de inspectie komen in het voorjaar pas beschikbaar. Als je daarop wacht, is het schooljaar al voor driekwart voorbij.” Begin oktober zijn via de eigen schooladministratie de in- door- en uitstroomgegevens van leerlingen bekend. Pieter Meulendijks, lid van de centrale directie van het Candea College in Duiven, besloot daarom jaren geleden zelf die beschikbare gegevens te gaan analyseren. Daarnaast begon hij al snel leerlingstromen over een langere periode in kaart te brengen.

Cohortonderzoek

Meulendijks volgde groepen leerlingen in een bepaalde leerweg (cohorten) tot ze examens hadden gedaan. “Ik was benieuwd naar de succes- en faalfactoren bij opstomers en afstromers. Hoe doen leerlingen het, die van een lagere naar een hogere schoolsoort gaan? Wat gebeurt met degenen die van een hoger niveau afstromen? Negentig procent van de opstomers bleek het goed te doen, terwijl bij leerlingen die te hoog instromen het risico groot is, dat ze na één keer afstromen nog een paar keer falen. Die krijgen een tik in een kwetsbare leeftijdsfase. Ze blijven nog eens zitten, halen met hangen en wurgen een diploma of vallen helemaal uit. De eerste les die ik heb getrokken, is dan ook dat je kinderen geen dienst bewijst als je ze een opleiding laat doen die ze misschien niet aan kunnen.”

‘Leerlingen die afstromen, krijgen een tik in een kwetsbare leeftijdsfase’

Succeservaringen

In wat hij 'een majeure operatie' noemt, richtte Meulendijks zich vervolgens op de samenhang tussen Cito-score en schoolsucces. "De uitkomst was, niet verrassend, dat leerlingen die onder de bandbreedte van de Cito binnenkomen, een veel groter risico lopen af te stromen of te blijven zitten. Wij willen kinderen succeservaringen meegeven en voorzichtige keuzes maken is dan beter." Over resultaten en conclusies ging Meulendijks in gesprek met de basisscholen. Buiten de Cito-toets hecht hij aan leerlingenvolgsystemen. Tegelijkertijd merkt hij dat basisscholen onder toenemende druk staan van ouders, die willen dat hun kinderen in een zo hoog mogelijke schoolsoort komt. Voor de 22 aanleverende basisscholen heeft hij per school de voorspellende waarde van het schooladvies in kaart gebracht. "We willen onze basisscholen prikkelen tot zorgvuldige advisering. Onder een advies dat afwijkt van de Cito-score moet een goede verantwoording liggen."

Cyclisch kwaliteitsbeleid

Het Candea College heeft tot nog toe vijf jaargroepen leerlingen gevolgd (± 3000 leerlingen). De cohortonderzoeken zijn in de loop der jaren steeds fijnmaziger geworden en Meulendijks vult ze nu aan met gegevens uit Vensters voor Verantwoording. Hij wijst erop dat met name het rasterdiagram in het Managementvenster een schat aan informatie biedt die grotendeels al in september beschikbaar is. "Je krijgt over vier jaar prachtig de trends in beeld. Voor de hele school, de afdelingen en zelfs per vakgroep. De uitdaging is nu beide systemen tot een integraal systeem te maken." Wie eigen onderzoek doet en een cyclisch kwaliteitsbeleid hanteert, kan niet alle risico's uitsluiten. Kwaliteit van docenten, onderwijsleerproces en didactiek zijn geen onveranderlijke condities. Wel is de school die de eigen kwaliteit monitort en daarvoor niet afhankelijk is van externen, sneller in staat interventies te plegen. Dat bleek vorig schooljaar, toen de resultaten van de vwo-examens tegenvielen. "Op basis van onze eigen gegevens konden afdelingsdirecteuren, vakgroepen en docenten zelf de oorzaken van de terugval analyseren. Daarom hadden ze al snel na het examen een eerste verbeterplan klaar."